

Suurat Dhaahaa

سُورَةُ طه

magaca Eebe yaan ku billaabaynaa ee naxariis guud iyo mid gaaraba naxariista.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Dhaahaa (Nabiyow) micna kalana waa lasheegaa.

طه ١

2. maanaan dejin korkaaga Quraanka inaad ku Dhibbooto.

مَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَى ٢

3. waase waanada Ciddii cabsan.

إِلَّا لَذِكْرٍ لِمَنْ يُخَشَى ٣

4. waana soo dejinta Eebaha Abuuray Dhulka iyo Samooyinka sare.

تَزِيلًا مِمَّنْ خَلَقَ الْأَرْضَ وَالسَّمَوَاتِ الْعُلَى ٤

5. Eebaha Raxmaana Carshiguu ku Istawooday (si u cunanta).

الرَّحْمَنِ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى ٥

6. waxaana u sugnaaday waxa Samooyinka iyo Dhulka ku sugan iyo waxa u dhaxeeya iyo waxa ka hooseeya Dhulka.

لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ

وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَى ٦

7. haddaad kor u Qaaddo Hadalka Eebe waa ogyahay waxa qarsoon iyo waxa la qariyey.

وَإِنْ تَجَهَّرَ بِالْقَوْلِ فَإِنَّهُ يَعْلَمُ السِّرَّ وَأَخْفَى ٧

8. Eebe Ilaah kale ma jiro isaga mooye, waxaana u sugnaaday Magacyo Fiican.

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى ٨

9. ma ku soo Gaadhay warkii (Nabi) Muuse.

وَهَلْ آتَاكَ حَدِيثٌ مُوسَى ٩

10. markuu arkay Dab oo u yidhi Ehelkiisa Nagaada (suga) Anigu waxaan Arkaa Dabe waxaana u dhawahay inaan idiinka keeno Dhuxul ama aan ka helo Dabka korkiisa Cid wax tusisa.

إِذْ رَأَى نَارًا فَقَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا

لَعَلِّي آتِيكُمْ مِنْهَا بِقَبَسٍ أَوْ أَجْدَلٍ عَلَى النَّارِ هُدًى ١٠

Quraanka Eebe uguma soo degin Nabiga (Naxariis iyo Nabadgalyo Eebe korkiisa ha yeelee) inuu ku dhibtamo siday Gaaladii sheegeen ee Quraanku waa Digniin iyo soo dejin Eebeha Sare ee Awoodda leh, wax walbana hanta, wax walbana og kor iyo Hoosba, Isaga mooyee Ilaah kale majiro, Magacyo Fiican baana u sugnaaday. Qisadii Nabi Muuse iyo Iftinkuu Arkay iyo siduu Xaalkiisu ahaana wax badan yuu quraanku ka warramay, si Nabiga loo xoojiyo loona Samirsiyo. Quraankuna waa khayr iyo Wanaag iyo Naxariis waxaana ku dadaala Cid Khayr leh. Waxaana sugnaatay: Ruuxuu Eebe Khayr la doono wuxuu kasisiiyaa Diinta. Waxaa wariyey (Bukhaari iyo Muslim). Dhaahaa (1-10).

11. markuu yimid (Muuse) Dabkii waxa loogu Dhawaaqay Muusow.

فَلَمَّا أَنْهَا نُودِيَ بِمُوسَى ﴿١١﴾

12. anigu waxan ahay Eebahaa ee Siib Kabahaaga Adigu waxaad ku sugantahay Toggii Daahirnaa ee Dhuwa.

إِنِّي أَنَا رَبُّكَ فَاحْلَعْ نَعْلَيْكَ إِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ﴿١٢﴾

13. anaana ku doortay ee maqal waxa lagu waxayoon.

وَأَنَا أَخَّرْتُكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحَى ﴿١٣﴾

14. Anigu waxaan ahay Alle Ilaah (ka-lana) ma jiro Ani mooyee ina Caabuda.Oogna Salaadda Xuskayga.

إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي ﴿١٤﴾

15. Saacadda (Qiyaame) way imaan waxaana u Dhawahay inaan Qariyo in laga Abaal mariyo Naf kasta waxay Camal Fashay.

إِنَّ السَّاعَةَ آيَةٌ أَكَادُ أَخْفِيهَا لِتُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا تَسْعَىٰ ﴿١٥﴾

16. ee Yuusan kaa Iilin Xaggeeda Ruuxaan Rumeyn Saacadda.raacayna Hawadiisa (Xun) ood Halaagsanto.

فَلَا يَصُدُّكَ عَنْهَا مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهَا وَاتَّبِعْ هَوَاهُ فَتَرْدَىٰ ﴿١٦﴾

17. waa maxay Taas Midigtaada ku Jirta Muusow (ogaal waydiin).

وَمَا تِلْكَ بِسَعِينِكَ بِمُوسَىٰ ﴿١٧﴾

18. wuxuu yidhi iyadu waa Ushaydii waa Cuskadaa Korkeeda waxna waan ugu Lulaa Adhigayga Dana kalana waa iigu sugnaadeen.

قَالَ هِيَ عَصَايَ أَنُوكَّ وَأَعْلَيْهَا وَاهُشُّ بِهَا عَلَىٰ غَنَمِي وَلِي فِيهَا مَنَارِبٌ أُخْرَىٰ ﴿١٨﴾

19. wuxuu yidhi (Eebe) Tuur Usha Muusow.

قَالَ أَلَيْهَا بِمُوسَىٰ ﴿١٩﴾

20. wuuna Tuuray waxayna soo baxday Mas Ordi.

فَأَلْقَاهَا فَإِذَا هِيَ حَبْطٌ مُّتَعَفَىٰ ﴿٢٠﴾

21. wuxuuna yidhi (Eebe) Qaad hana Cabsanin waxaannu ku celin Xaalkeedii Horee.

قَالَ خُذْهَا وَلَا تَحْفَظْ سَنُعِيدُهَا سِيرَتَهَا الْأُولَىٰ ﴿٢١﴾

Markuu Nabi Muuse soo gaadhay Nuurkii yaa la faray inuu siibo kabaha Illeen Toggii Daahirka ahaa yuu ku suganyahaye ee Dhuwa. Eebana wuu doortay Nabi Muuse waxaana loo waxyooday inaan Ilaahay mooyee Eebe kale jirin iyo Salaadda dar Eebe u oogo. Saacadduna way iman Shakila aan'Naf walbana waa la abaal marin ee yaan Jidka Toosan kaa leexinin Cidaan Rumeynin oo Raacay Xumaan oo Halaagsamay. Markaasaa Eebe ka warramay Ushii Nabi Muuse iyo Xaalkeedii sida Meela badan lagu Sheegay. Taasina waxay ku tusin Awoodda Eebe. Dhaahaa (11-21).

22. U Dum Gacantaada Garabkaaga waxay soo Bixi iyadoo Cad Xumaan la'aan, waana Calaamad kale.

وَأَضْمَمْ يَدَكَ إِلَىٰ جَازِحِكَ تَخْرُجُ بَيِّنَةً مِنْ غَيْرِ سَوْءٍ آيَةٌ أُخْرَىٰ ﴿٢٢﴾

23. Inaan ku tusinno Aayaadkanaga weyn.

لِيُرِيَنَّكَ مِنْ آيَاتِنَا الْكُبْرَىٰ ﴿٢٣﴾

24. ee Aad xagga Fircoon wuu Xad-gudbaye (Kibray).

أَذْهَبَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ﴿٢٤﴾

25. wuxuu yidhi (Muuse) Eebow ii waasici Laabta.

قَالَ رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي ﴿٢٥﴾

26. iina Sahal (fududee) Amarkayga.

وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي ﴿٢٦﴾

27. Furna Guntinta Carrabkayga.

وَأَحْلِلْ عُقْدَةَ مِنِّ لِسَانِي ﴿٢٧﴾

28. ha Kaseen Hadalkeygee.

يَفْقَهُوا قَوْلِي ﴿٢٨﴾

29. iina yeel Wasiir Ehelkeyga ah.

وَأَجْعَلْ لِي وَزِيرًا مِّنْ أَهْلِي ﴿٢٩﴾

30. Haaruun Walaalkay.

هَارُونَ أَخِي ﴿٣٠﴾

31. Kuna adkee «Xooji» Tabartayda (Dhabarkayga).

أَشَدُّ دَبِيحَةً أَزْرَىٰ ﴿٣١﴾

32. Lana wadaaji Amarkayga.

وَأَشْرِكْهُ فِي أَمْرِي ﴿٣٢﴾

33. Inaan kugu Tasbiixsanno wax badan.

كَيْ تَسْبِحَكَ كَثِيرًا ﴿٣٣﴾

34. oon ku Xusno wax badan.

وَنَذْكُرَكَ كَثِيرًا ﴿٣٤﴾

35. Adugu waxaad tahay mid na Arkee.

إِنَّكَ كُنْتَ بِنَا بَصِيرًا ﴿٣٥﴾

36. Wuxuu yidhi (Eebe) waa lagu siiyey Warsigaagii Muusow.

قَالَ قَدْ أُوتِيتَ سُؤْلَكَ يَا مُوسَىٰ ﴿٣٦﴾

37. Waana kugu Mannaysannay Wanaag (ku siinay) korkaaga markale.

وَلَقَدْ مَتَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً أُخْرَىٰ ﴿٣٧﴾

38. markaan u waxyoonay Hoo-yadaa (ku ilhaamay) wixii lagu ilhaameeyey.

إِذْ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمَمِكَ مَا يُؤْمِنُ ﴿٣٨﴾

39. ku Tuur Muuse Taabuud, kuna tuur Taabuudka Hirka Badda, Hir-kuna ha ku rido Xeebta, waxaa qaadan Colkayga iyo Colkiisa (Fircoon), wa-xaana kugu tuuray Jeceylkeyga kor-kaga iyo in lagu barbaariyo Ilaa-lintayda.

أَنِ اقْذِفِيهِ فِي التَّابُوتِ فَاقْذِيفِيهِ فِي الْيَمِّ فَلْيُلْقِهِ الْيَمُّ
بِالسَّاحِلِ يَأْخُذْهُ عَدُوٌّ لِّي وَعَدُوٌّ لَهُ، وَالْقَيْتُ
عَلَيْكَ حَبَّةٌ مِّنِّي وَلِنُصْنَعَنَّ عَلَىٰ عَيْبِي ﴿٣٩﴾

Aayadahani waxay ka warrami sida Eebe u Xoojiyey Nabi Muuse una Siiyey Gacan Nuura Cudur la'aan, una faray inuu aado Fircoon una digo, una waasiciyey Laabtiisa, Amarkiisana u fududeeyey Carrabkiisana u wanaajiyey si ay u kasaan, Hadalkiisa, walaalkiis Haaruunna Nabi Wasir ah ka dhigay, inay Eebe u wada Caabudaan, iyo in Eebe ka aqbalay Nabi Muuse Baryada Eebe, una wanaag falay Yaraantiisii markuu ka nabadgaliyey Colkiisii Fircoon, Hooyadina ku celiyey. Taasina waxay ku tusin sida Eebe u Ajiibay Baryada Mu' miniinta, iyo in xaqu Guusha yeelan iyo in wanaagga laysla doono. Dhaahaa (22-39).

40. (waxaan kugu Mannaysanay) markay Socotay Walaashaa oy lahayd maydin tusiyaa Ruux idiin Dhaqaalayn waxaana Kugu celinay Hooyadaa si ay u qabowdo isheedu, oyna Murugoon, waxaadna Dishay Naf waana kaa korinay walbahaar, waana ku Imtixaanay Imtixaan, waxaadna ku nagaatay Sanooyin Ehelkii Madyan, markaasaa ku timid Qaddar (Eebe) Muusow.

إِذْ تَسْتَشِيءُ أَخْتُكَ فَتَقُولُ هَلْ أَدْرَأُكَ
عَلَىٰ مَنْ يَكْفُلُهُ ۗ فَرَجَعْنَاكَ إِلَىٰ أُمِّكَ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا
وَلَا تَحْزَنَ ۚ وَوَقَلْتَ نَفْسًا فَجِنَّكَ مِنَ الْعَمَىٰ
وَفَدْنَاكَ قُنُوتًا فَلَمَّتْ سِنِينَ فِي أَهْلِ مَدْيَنَ
ثُمَّ جِئْتَ عَلَىٰ قَدَرٍ يَمْوَسَىٰ ﴿٤٠﴾

41. waxaana kuu doortay Naftayda.

وَأَصْطَفَيْتُمَا لِنَفْسِي ﴿٤١﴾

42. ee La taga Adiga iyo Walaalkaa Aayaadkayga hana ka daalina Xuskaayga.

أَذْهَبَ آتٍ وَأَخُوكَ بِتَأْتِي ۖ وَلَا نَبِيَّ فِي ذِكْرِي ﴿٤٢﴾

43. Aad Xagga Fircoon wuu Xadgudbaye.

أَذْهَبَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ﴿٤٣﴾

44. una dhaha Hadal Jilicsan bal inuu waxa xusuusto ama Cabsado.

فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَّيِّنًا لَّعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَحْشَىٰ ﴿٤٤﴾

45. waxay dheheen Eebow waxaannu ka Cabsan inuu nagu degdego ama nagu xadgudbo.

فَالَا رَبَّنَا إِنَّا أَتَيْنَاكَ أَن نَقْرَطَ عَلَيْنَا أَوَّانَ يَطغَىٰ ﴿٤٥﴾

46. wuxuu yidhi (Eebe) ha Cabsanina anaa idinla jira waana Maqli oon Arkaa.

قَالَ لَا تَحْفَا إِنِّي مَعَكُمْ أَسْمَعُ وَأَرَىٰ ﴿٤٦﴾

47. ee u Taga (Fircoon) una dhaha annagu waxaan nahay Rasuulladii Eebahaa ee Dir (u daa) Banii Israa'iil hanala jireene, hana Cadaabin (Ciqaabin) waxaan kuula nimid Aayad xagga Eebahaa. nabadgalyana ha ahaato Ruuxii raaca Hanuunka.

فَأَنبَأَهُ فَقُولَا إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ فَأَرْسِلْ مَعَنَا
بَنِي إِسْرَائِيلَ وَلَا تَعَذِّبْهُمْ قَدْ جِئْنَاكَ بِتَائِبَةٍ
مِّنْ رَبِّكَ وَالسَّلَامُ عَلَيْنَا مِمَّنْ آتَىٰ الْهُدَىٰ ﴿٤٧﴾

Aayadahanna waxay daba joogaan kuwii hore, waxayna ka warrami sida Eebe u Nabadgaliyey Nabi Muuse una doortay, uguna diray Fircoon, una faray inay Hadal Jilicsan kula hadlaan. Cabsi iyo Xumaanna ayna ka yaabin, oy warsadaan inuu ka tago Banii Israa'iil ha raaceen Xaqee oosan Addoonsan. waxayna tusin in Xaqa Dadka si cad iyo fudud loogu yeedho oon Canaan iyo Caytan lahayn, sida Eebe faray Nabi Muuse, Nabiga Muxamed ahna (Naxariis iyo nabadgalyo Eebe korkiisa ha yeelee) uu faray Falayna sida ka muuqata Warqaduhuu u qoray Hiriqlihii Ruum, oo ahaa Islaam aad nabad gashid. Eebana ha ku Siyoo Ajirkaaga labajeere. Waana taas aadaabta Islaamku. Dhaahaa (40-47).

48. Annaga waxaa Naloo Waxyooday in Cadaab u Sugnaaday Ruuxii Beeniya (Xaqa) oo Jeedsada.

إِنَّا قَدْ أُوحِيَ إِلَيْنَا أَنَّ الْعَذَابَ عَلَىٰ مَنْ كَذَّبَ
وَتَوَلَّىٰ ﴿٤٨﴾

49. Wuxuu Yidhi (Fircoon) waayo Eebihii Muusow.

قَالَ فَمَنْ رَبُّكُمْ يَا مُوسَى ﴿٤٩﴾

50. Wuxuu yidhi (Muuse) Eebahanno waa kan Siyya wax kasta Abuurkiisa oo Toosiyey.

قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ حَلْقَهُ ثُمَّ هَدَى ﴿٥٠﴾

51. Wuxuu yidhi (Fircoon) Sidee Yahay Xaalkii Quruumihii hore.

قَالَ فَمَا بَالُ الْقُرُونِ الْأُولَى ﴿٥١﴾

52. Wuxuu Yidhi (Muuse) Cilmi-goodu waa Eebe Agtiis Kitaab aan ka dhumeyn Eebe uuna Halmaameyn.

قَالَ عَلِمَهَا عِنْدَ رَبِّي فِي كِتَابٍ لَا يَضِلُّ رَبِّي وَلَا يَنسَى ﴿٥٢﴾

53. Waa Eebaha ka Yeelay Dhulka Gogol, oo idinka bixiyey Dhexdeeda Waddooyin oo idiinka soo Dejiyey Samada Biyo oon ku soo Bixinay Noocyo Doog ah oo kala Tagsan.

الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ مَهْدًا وَسَوَّكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْ نَبَاتٍ شَتَّى ﴿٥٣﴾

54. ee Cuna oo Daajiya Xoolihiinna, Arrintaasna Calaamooyin yaa ugu Sugan kuwa Caqliga leh.

كُلُوا وَارْعَوْا أَنْفُسَكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿٥٤﴾

55. Xaggeedaan (Dhulka) idinka Abuuray, Dhexdeedana idinku Celin, Xaggeedaana Laydinka soo Bixin Mar Kale.

مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى ﴿٥٥﴾

56. Waxaan Dhab ahaan u Tusinay (Fircoon) Aayaadkanaga Dhamaan, wuuna Beeniyey oo Diiday.

وَلَقَدْ آتَيْنَاهُ آيَاتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَإِنِّي

Markuu Nabi Muuse Xaqa u Caddeeyey Fircoon uguna yeedhay ugana Digay Ciqaab yuu isla weynaaday warsadayna Eebeha Muuse Isagoo Ismoogaysiin Caqli Xumo Darteed, Wuxuuse u Caddeeyey Nabi Muuse in Eebe yahay kan Tusiya wax kastoos Abuuray Maslaxadiisa Dayaca mid ama Halmaamaana ahayn, waana kan Dhulka Gogol ka yeelay, Waddooyinna ka bixiyey, Cirkana Biyo ka keenay, kuna soo bixiya Cunno kala duwan, oo Calaamad u ah kuwa Caqliga leh, Waana Eebaha Dadka Dhulka ka Abuuray, kuna Celin, kana soo bixin Qiyaamada. Daalimse had iyo jeer Xaquu diidaa Sidiu Fircoonkii si walba wax loo Tusiyeey ee beeniyeey Xaqa diidayna. Ciddii Caqli lehse waa inay Fikirtaa kana leexataa Waddadii Fircoon iyo Waxa la mid ah. Dhaahaa (48-56).

57. Wuxuu yidhi (Fircoon) Ma waxaad noola timid Inaad nagaga Bixiso Dhulkanaga Sixirkaaga Muusow.

قَالَ أَجِئْتَنَا لِتُخْرِجَنَا

مِنْ أَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يَا مُوسَى ﴿٥٧﴾

58. Waxaannu kuula imaanaynaa Sixir la mid ah ee nooyeel Dhexdeenna Ballan aynaan Baajinayn anaga iyo Adigu, Meel eg (La yaqaan).

فَلَمَّا آتَيْتَكَ بِسِحْرِي قِيلَ فَاجْعَلْ يَدَيْكَ وَيَدَكَ

مَوْعِدًا لَّا تُخْلِفُهُمْ وَتَحْنُ وَلَا أَنْتَ مَكَانًا سَوًى ﴿٥٨﴾

59. Wuxuu yidhi (Nabi Muuse)

قَالَ مَوْعِدِكُمْ يَوْمَ الرِّيبَةِ

Ballankeennu waa Maalinta Quruxda (Kulankooda) waana in la soo kulmiyo Dadka Barqin.

وَأَنْ يُحْشَرَ النَّاسُ ضُحًى ﴿٦٥﴾

60. Wuuna jeedsaday Fircoon wuxuuna kulmiyey Dhagartiisii wuuna yimid.

فَتَوَلَّى فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُمْ أَنْ ﴿٦٦﴾

61. Wuxuu ku yidhi Muuse Magaciin be ha ku Abuuranina Eebaha korkiisa Been oos idinku Halaago Cadaab, waxaana Khasaaray Ruuxii Been Abuurta.

قَالَ لَهُمْ مُوسَىٰ وَيْلَكُمْ لَا تَفْتَرُوا عَلَيَّ اللَّهُ

كَذَّبَ بِأَفْسُسِكُمْ بَعْدَ ب

وَقَدْ خَابَ مِنْ أَفْتَرِي ﴿٦٧﴾

62. Waxayna ku Doodeen amarkooda dhexdooda wayna faqeen.

فَنَزَعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ وَأَسْرَأُوا التَّجْوَىٰ ﴿٦٨﴾

63. Waxayna dheheen Labadani waa Saaxirro waxayna dooni inay Idinkaga Bixiyaan Dhulkiinna Sixirkooda oy la tagaan Dariiqadiinna (Sharaf-tiinna) Fiican.

قَالُوا إِنَّ هَذَانِ لَسَعِيرَانِ يُرِيدَانِ أَنْ يُخْرِجَاكَ

مِنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِمَا

وَيَذَّهَبَا بِطَرِيقَتِكُمُ الْمُتْلَىٰ ﴿٦٩﴾

64. ee Kulmiya Dhagar(tiinna)Imaadana idinkoo Saf ah waxaa Liibaanay Maanta Ciddii Sarreysee.

فَأَجْمَعُوا كَيْدَكُمْ ثُمَّ اتَّصَوْا صَفًّا

وَقَدْ أَفْلَحَ الْيَوْمَ مَنْ اسْتَعْلَىٰ ﴿٧٠﴾

Wali waxaa Socda Qisadii Nabi Muuse iyo Daalimkii Fircoon ahaa, Meelo badan yeyna Quraanka kaga Soo Aroortay, Inkastoo Mid walba Micna Gaara Tusin, Halkanna wuxuu Sheegay in Nabi Muuse Dooni inuu kaga Bixiyo Dhulka Sixir wuxuuna kulmiyey Sixiroolayaalkii Waqtina waa la mudaystay, Hase yeeshee Nabi Muuse wuu Waaniyey Dadkaas wuxuuna uga digay Xumaanta. Taasina waxay ku Tusin in Had iyo Jeer Xaqa la Faro, inkastoo Fircoon Kiciyey Dadkii Guubaabiyeyna, isagoo ku Beer Jileecsan, Nabi Muuse inuu Rabo Sharaftooda iyo Dawladnimadooda Qaato, Dhulka Masarra dooni inuu isagu u hadho, taasina waa afka xumaanlow. ee waxaa dhab ah inuu Nabi Muuse iyo Mu'iniintuba ay rabaan wanaag, nabadgalyo iyo in xaqu sarreeyo, xumaantuna dhamaato. Dhaahaa (57-64).

65. waxay dheheen Muusow ama Tuur Usha ama aan anagu ahaanno kuwa hor tuura.

قَالُوا يَا مُوسَىٰ إِمَّا أَنْ تُلْقَىٰ

وَإِمَّا أَنْ تَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَلْقَىٰ ﴿٧١﴾

66. wuxuu yidhi (Muuse) bal Tuura waxaana soo baxay xadhka hoodii iyo Ulahoodii oo loogu ekeysiyyey sixirkoodii inay ordi.

قَالَ بَلَىٰ أَلْقُوا فَإِنَّا حِجَابُهُمْ وَعَصِيُّهُمْ

يُحِيلُ إِلَيْهِمْ مِنْ سِحْرِهِمْ أَن تَأْتَسَعَىٰ ﴿٧٢﴾

67. wuxuuna ka kasay naftiisa Cabsi Muuse.

فَأَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةً مُوسَىٰ ﴿٧٣﴾

68. waxaana nidhi ha Cabsan adigu adaa Sarreyne.

فَلَمَّا لَا تَخَفْ إِنَّا أَنْتَ الْأَعْلَىٰ ﴿٧٤﴾

69. Tuur waxa midigtaada ku jira ha gurato waxay sameeyeen, waxay uun sameeyeen Dhagar sixir, mana Liibaano Sixirrow meejuu yimaaddo.

وَأَلْقَ مَا فِي يَمِينِكَ تَلْقَفَ مَا صَنَعُوا إِنَّمَا صَنَعُوا كَيْدٌ سِحْرٍ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَقْبَلَ ﴿٦٩﴾

70. waxaa la riday Saaxiriintii iyagoo Sujuudi, waxayna dheheen waxaan rumeynay Eebaha Haaruun iyo Muuse.

فَأَلْقَى السِّحْرَ مِجْدًا
فَالْوَاءُ مَتَابِرِ هِرُونَ وَمُوسَى ﴿٧٠﴾

71. wuxuuna yidhi (Fircoon) miyaad u rumeysen ka hor idankayga isagu waa kan idinku wayn ee idin baray Sixirka waxaa goyn Gacmihiinna iyo Lugihiinna si isdhaaf ah waxaana idinku (daldali) wadhi Jirrid Timir, waxaadna ogaanaysaan midkanaga daran cadaab hadhidna badan.

قَالَ أَمَنْتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ أَعِذَّنَ لَكُمْ إِنَّهُ لَكَبِيرٌ كَمَا الَّذِي
عَلَّمَكُمْ السِّحْرَ فَلَا وَقْفَعْنَ أَيديكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ
مِنْ حَلْفٍ وَلَا صَلَبْتُمْ فِي جُدُوعِ التَّحْلِ وَلَنْ تَلْمِزُنَّ
أَيَّنَا أَشَدَّ عَذَابًا وَأَبْقَى ﴿٧١﴾

72. waxay dhaheen ka dooran meyno waxa noo yimid oo xujo ah iyo Eebaha na abuuray, ee xukmi waxaad xukumi, waxaad uun xukumi nolosha ad-duunyo.

فَالْوَالُونَ تُؤْتِرُكَ عَلَى مَا جَاءَنَا مِنَ الْيَسَنِ وَالَّذِي
فَطَرْنَا فَاقْضِ مَا أَنْتَ قَاضٍ إِنَّمَا تَقْضِي
هَذِهِ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ﴿٧٢﴾

73. annagu waxaan rumeeynay Eebahanno inuu noo dhaafo gafafkanaga iyo waxaad nagu qasabtay (fircoon) oo Sixira Eebaa Khayrroon oo hadhi.

إِنَّا أَمَّا رَبَّنَا لَيَغْفِرُنَا خَطِيئَتَنَا وَمَا أَكْرَهْتَنَا
عَلَيْهِ مِنَ السِّحْرِ وَاللَّهِ حَيْرٌ وَأَبْقَى ﴿٧٣﴾

Dadkii Fircoon ku soo kulmiyey inay kala hortagaan Nabi Muuse Sixir waxay Arrintii noqotay in laga adkaaday waxay dhoob dhooben waxna tarin, markaas rumeeyeen xaqii Fircoonna Ciqaabay, umase aabayaelin mar hadday arkeen xaqii, wana kaas Xaq iyo xumaan, cidhibta fiican iyo sharaftiina xaqaa yeshay, dulli iyo ceebna Fircoon iyo qoomkiisii yey ku hadhay. Dhaahaa (65-73).

74. ruuxii u yimaadda Eebihiiis (aakharo) isagoo dambiile ah waxaa u sugnaaday jahannamo kumana dhinto dhexdeeda kumana noolaado.

إِنَّهُمْ مِنْ بَابِ رَبِّهِمْ يَجْرِمُونَ
فَإِنَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ لَا يَمُوتُونَ فِيهَا وَلَا يُحْيَى ﴿٧٤﴾

75. ruuxiise u yimaadda isagoo Mu'min ah oo falay camal fiican kuwaas waxaa u sugnaaday Jannooyinka sare.

وَمَنْ يَأْتِهِمْ مُؤْمِنًا قَدْ عَمِلَ الصَّالِحَاتِ
فَأُولَئِكَ لَهُمْ الدَّرَجَاتُ الْعُلَى ﴿٧٥﴾

76. Jannooyinka nagaadiga (yey gali) ooy socoto dhexdeeda Wabiyaal iyagoo kuwaari dhexdeeda, taasina waa abaalmarinta Ciddii nadiif noqota.

جَنَّاتٌ عِدْنُ يَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا
وَذَلِكَ جَزَاءُ مَنْ تَزَكَّى ﴿٧٦﴾

77. waxaan dhab ugu waxyoonaay (Nabi) Muuse guuri Addoomahayga uguna yeel waddo Badda oo ingagan hana ka cabsan haleel, hana cabsan (Badda).

وَلَقَدْ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي فَاصْرَبْ لَهُمْ طَرِيقًا فِي الْبَحْرِ يَبَسًا لَا تَخَفُ دَرَكًا وَلَا يَخْشَىٰ ﴿٧٧﴾

78. waxaana raacay Fircoon (oo wata) Colkiisii waxaana ka daboolay hirka Xaggiisa wax daboolay.

فَأَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ بِحُجُودِهِ ۖ فَغَشِيَهُمْ مِنَ الْيَمِّ مَا غَشِيَهُمْ ﴿٧٨﴾

79. wuxuuna dhumiyey Fircoon Qoomkiisii mana hanuunin.

وَأَضَلَّ فِرْعَوْنُ قَوْمَهُ وَمَا هَدَىٰ ﴿٧٩﴾

80. Banii Israa'iilow waxaan idinka korinay Cadawgiinna, waxaana idinkula yaboohtanay (ballan) dhinicii buurta ee midig, waxaana ku soo dejinay kor kiinna Macaan iyo shimbir.

يَنْبِئُ إِسْرَائِيلَ أَنْ قَدَّ أَبْحَيْنَكُم مِّنْ عَدُوِّكُمْ وَأَوَدَّكُمْ جَانِبَ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّاءَ وَالسَّلْوَىٰ ﴿٨٠﴾

81. ka cuna wanaaggaan idinku Arzuqay hana ku xadgudbina dhexdiisa, oo idinku dhaco cadhadaydu, ruuxay ku dhacdo cadhadaydu dhabbuu u Hoobtay (halaagmay).

كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَلَا تَطْغَوْا فِيهِ فَيَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبِي وَمَنْ يَحِلَّ عَلَيْهِ غَضَبِي فَقَد هَوَىٰ ﴿٨١﴾

82. anigu waan u dhaafid badanahay ruuxii Toobad keena oo rumeeya oo fala wanaaga oo hanuuna.

وَإِنِّي لَغَفَّارٌ لِّمَنْ تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدَىٰ ﴿٨٢﴾

Ma sinna cid dambiile ah oo gali naar uusan kana dhimanayn kuna noolaanayn iyo ruux xaqa rumeeyey oo camal fiican falay oo janno ku waari, waxaana sugnaaday in ehelu jannaha sare loo arki sida xidigga markii nabiga (naxariis iyo nabadgalyo eebe korkiisa ha yeelee) la warsaday inay nabiyada yihiin wuxuu yidhi: Eebaan ku dhaartaye waa kuwa rumeeyey Eebe rumeeyeyna Rasuullada. aayadaha kale waxay sheegi in Eebe faray Nabi Muuse inuu garaaco Badda isagoon cabsanayn, fircoonna la Halaagay intuu dhumiyey qoomkiisii iyo inuu Eebe nicmeeyey Binii Israa'iil, kana koriyey colkoodii wanaagna ku arzuqay uuna yahay Dambi dhaafe Ciddii toobad keenta oo rumeysa. Dhaahaa (74-82).

83. maxaa kaa soo dedejiyey Qoomkaagii Muusow.

﴿٨٣﴾ وَمَا أَعْجَلَكَ عَنْ قَوْمِكَ يَمْؤَسِينَ

84. wuxuu yidhi (Muuse) iyagu waa kuwan raadkaygay ku soo joogaan, waana kuu soo dag degay Eebow inaad iga raalli noqoto.

قَالَ هُمْ أَوْلَاءُ عَلَىٰ أَثَرِي وَعَجِلْتُ إِلَيْكَ رَبِّ لِتَرْضَىٰ ﴿٨٤﴾

85. wuxuu yidhi (Eebe) Annagu waxaan imtixaannay qoomkaagii gadaashaa waxaana dhumiyey Saamiri.

قَالَ فَإِنَّا قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِنْ بَعْدِكَ وَأَضَلَّهُمُ السَّامِرِيُّ ﴿٨٥﴾

86. markaasuu u noqday (Nabi Muuse) qoomkiisii isagoo cadhaysan oo walbahaarsan wuxuuna yidhi qoomkayow miyuuna idiin yaboohin Eebihin yabooh wanaagsan, ma waxaa idinku dheeraaday korkiinna ballankii mise waxaad doonteen inay idinku dhacdo Cadhada Eebe ood u baajiseen ballankaygii.

فَرَجَّ مُوسَىٰ إِلَىٰ قَوْمِهِ غَضَبَٰنَ أَسْفًا قَالَ
يَقَوْمِ أَلَمْ يَعِدْكُمْ رَبِّكُمْ وَعَدَّٰحَسَةً أَطْفَالَ
عَلَيْكُمْ أَلَمْ يَهْدِئُمْ أَمْ أَرَدْتُمْ أَنْ يَحْمِلَ عَلَيْكُمْ
غَضَبَٰنَ مِّنْ رَبِّكُمْ فَأَحْلَقَتُمْ مَوْعِدِي ﴿٨٦﴾

87. waxay dheheen maanaan u baajin ballankaaga awooddanada waxaase nala saaray culaysyo Alaab oo ah waxa qoomku isku qurxinjireen waana tuurray siduu u tuuray Saamiri.

قَالُوا مَا أَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلَكِنَا وَلَكِنَّا حَمَلْنَا
أَوْزَارًا مِّنْ زِينَةِ الْقَوْمِ فَقَذَفْنَاهَا فَكَذَٰلِكَ
أَلْقَى السَّامِرِيُّ ﴿٨٧﴾

88. wuxuuna u soo bixiyey dibi muuqal ah oo cod leh, waxayna dhaheen kani waa Ilaahiin iyo Ilaahii Muuse wuuna halmaamay.

فَأَخْرَجَ لَهُمْ عِجْلًا جَسَدًا لَهُ خُوَارٌ
فَقَالُوا هَٰذَا إِلَٰهُهُمْ وَإِلَٰهُ مَوْسَىٰ قَتْسَىٰ ﴿٨٨﴾

89. miyeyna arkayn inuusan u soo Ceelinayn Hadal una hananayn dhib iyo Nacfi (midna).

أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَّا بَرَجْنَا إِلَيْهِمْ قَوْلًا
وَلَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا ﴿٨٩﴾

Markii Fircoon iyo qoomkiisii la halaagay yaa nabi Muuse wafdi la baxay si ay u aadaan Buurtii lagula hadlay Nabi Muuse, wuuna ka hormaray, hase yeeshce Eebaa u sheegay in qoomkiisii labaa diyeeyey intuu ka soo maqnaa, markaas Nabi Muuse noqday isagoo cadhaysan, oo walbahaarsan, markuu arrinta warsadayna ay sheegeen in Nin Saamiri la dhibi jiray dhumiyey una sameeyey suuro Dibi inay caabudaan isagoo sheegay inuu Ilaah yahay, waase wax la yaab leh in dibi la caabudo iyo wax la mid ah, taasina waxay ku tusin in ciddii dhunta ay wareeri oy marba wax caabudi. Eebaase xaq sugan ah.

Dhaahaa (83-89).

90. wuxuuna u yidhi Haaruun mar hore qoomkayow waa uun laydinku fidmeeyey, Eebihinna waa Raxmaan ee i raaca, adeecana amarkayga.

وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ مِن قَبْلُ يَقَوْمِ إِنَّمَا فُتِنْتُمْ
بِهِ وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَٰنُ فَانصَبُوا وَطِيعُوا أَمْرِي ﴿٩٠﴾

91. waxay dhaheen kama tagayno korkiisa inaan ku nagaanno intuu nooga soo noqon muuse.

قَالُوا لَنْ نَبْرَحَ عَلَيْهِ عَنكِمِينَ
حَتَّىٰ يَرْجِعَ إِلَيْنَا مُوسَىٰ ﴿٩١﴾

92. wuxuu yidhi (muuse) Haaruunow maxaa kuu diiday markaad aragtay inay dhumeen.

قَالَ يَهْرُونَ مَأْمَعًا إِذْ رَأَيْتَهُمْ ضَلُّوا ﴿٩٢﴾

93. inaadna raacin ma waxaad caasiday Amarkeygii.

أَلَا تَتَّبِعُنَّ أَفْصَيْتَ أَمْرِي ﴿٩٣﴾

94. wuxuu yidhi (Haaruun) ina hoo-yow hayqabanin Gadhka iyo madaxa, anigu waxaan ka cabsaday inaad dhahdo waxaad kala gaysay Baniisraa'il dhexdooda oodan maqlin hadalkayga.

قَالَ بَنِي إِسْرَائِيلَ لَا تَأْخُذْ بِحِجَّتِي وَلَا بِرَأْسِي
إِنِّي خَشِيتُ أَنْ تَقُولَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِي إِسْرَائِيلَ
وَلَمْ تَرْقُبْ قَوْلِي ﴿٩٤﴾

95. wuxuu yidhi (muuse) xaalkaagu muxuu yahay Saamiriyow.

قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يَا سَامِرِيُّ ﴿٩٥﴾

96. wuxuuna yidhi waxaan arkay waxayna arkin, waxaana qaatay wax ka mid ah raad rasuul (malaga) waana tuuray saasayna ii qurxisay naftaydu.

قَالَ بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِ فَقَبَضْتُ
قَبْضَةً مِنْ أَثَرِ الرَّسُولِ فَنَبَذْتُهَا
وَكَذَلِكَ سَوَّلْتِ لِي نَفْسِي ﴿٩٦﴾

97. wuxuu yidhi (Muuse) tag, waxaa kuu sugnaaday nolosha inaad dhahdo taabasho ma jirto, waxaana kuu sugnaaday waqti aadan baajinayn, day ilaahaagii aad ahayd mid ku kor nagi (caabudi) waanu gubi markaas waxaana ku firdhin mowjadda (badda) firdhin.

قَالَ فَاذْهَبْ فَإِنَّ لَكَ فِي الْحَيَاةِ
أَنْ تَقُولَ لَا مِسَاسَ وَإِنَّ لَكَ مَوْعِدًا لَنْ يُخْلَفَهُ
وَأَنْظُرْ إِلَى إِلْهِكَ الَّذِي ظَلْتَ عَلَيْهِ عَاكِفًا
لَنْ نَحْرِفَ فِيهِ تَنْسِفُ فِي الْيَمِّ النَّاسَ كُلًّا ﴿٩٧﴾

98. Eebihiiin waa uun Ilaahiinna ah kaan Eebe jirin isaga mooyee, wuuna u waasac noqday wax kasta ogaansho.

إِنَّمَا إِلْهِكُمُ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَسِعَ
كُلُّ شَيْءٍ عِلْمًا ﴿٩٨﴾

Wuu ka reebay Haaruun Baniisraa'il cibaadada dibiga wuxuuna ugu yeedhay inay Eebe uun caabudaan, isagana maqlaan, wayse diideen, markuu soo noqday Nabi muuse wuu canaantay Haaruun wuxuuna doonay inuu wax yeelleyo, hase yeeshee Haaruunbaa u caddeeyey sababta kana codsaday inuusan dhibaato u gaysan. Nabi muusana wuxuu wax warsaday Saamiri wuxuuna u sheegay inay naftiisu u qurxisay arrintaas, wuxuuse Muuse ku yidhi: Tag adooy ciqaabu kuu sugnaatay oo ah inaad dhahdaa istaabasho ma jirto iyo tii aakhiro, halkiibuuna ku gubay sawirkii dibiga baddana raaciyey illeen Eebe waa Ilaah wax walba og kaliyee. Dhaahaa (90-98).

99. saasaan kuugu qisoon (sheegi) warkii hor maray, waxaana kaa siinay agtanada quraan.

كَذَلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ مَا قَدْ سَبَقَ
وَقَدْ آتَيْنَاكَ مِنْ لَدُنَّا ذِكْرًا ﴿٩٩﴾

100. ciddii ka jeedsata xaggiisa waxay xambaari maalinta qiyaame culays (dambi).

مَنْ أَعْرَضَ عَنْهُ فَإِنَّهُ يَحْمِلُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وِزْرًا ﴿١٠٠﴾

101. iyagoo ku waari (ciqaabta) dhexdeeda waxaana u xumaaday iyaga maalinta qiyaame rar.

خَالِدِينَ فِيهِ وَسَاءَ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حِمْلًا ﴿١٠١﴾

102. waa maalinta la afuufi suurka, oon soona kulmineyno dambiilayaasha maalintaas iyagoo indho cawlan.

يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ وَنَحْشُرُ
الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ زُرًّا ﴿١٠٢﴾

103. wayna is warsan(xansan) dhexdooda maydaan ku nagaanin (adduunyada) Toban mooyee (maalmood)

يَخْفَتُونَ يَنْهَمُونَ إِنَّ لَيْتُمْ إِلَّا عَشْرًا ﴿١٠٣﴾

104. anagaa og waxay dhihi, markuu dhihi kooda ugu jid leh maydaan nagaanin maalin mooyee.

تَنْحُنُّ أَعْلَمَ بِمَا يَقُولُونَ إِذْ يَقُولُ أَمْثَلُهُمْ طَرِيقَةً
إِنْ لَيْتُمْ إِلَّا يَوْمًا ﴿١٠٤﴾

105. waxay ku warsan Buuraha waaxad dhahdaa waxaa burburin Eebahay burburin.

وَيَسْتَلُونَكَ عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ يَنْسِفُهَا رَبِّي نَسْفًا ﴿١٠٥﴾

106. wuxuuna ka yeeli meel siman oo ebar ah.

فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا ﴿١٠٦﴾

107. ku arki maysid qallooc iyo taag midna.

لَا تَرَىٰ فِيهَا عِوَجًا وَلَا أَمْتًا ﴿١٠٧﴾

108. maalintaas waxay raaci dhawaaqaha, kamana leexdaan waxayna u xashay Cododku Eebaha Raxmaana mana maqashid shanqadh mooyee.

يَوْمَئِذٍ يَتَّبِعُونَ الدَّاعِيَ لَأَعِيجَ لَهُمْ وَخَشَعَتِ
الْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمَنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا ﴿١٠٨﴾

109. maalintaas ma anfaco shafeeco cid Eebaha Raxmaana idmo oo ka raalli noqday hadalkiisa mooyee.

يَوْمَئِذٍ لَا تَنْفَعُ الشَّفَعَةُ إِلَّا مَنْ أِذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ
وَرِضِيَ لَهُ قَوْلًا ﴿١٠٩﴾

110. Wuxuu ogyahay Eebe waxa hortaa ah iyo waxa ka dambeeya mana ku koobayaan Eebe ogaansho.

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِ
عِلْمًا ﴿١١٠﴾

111. waxay u khuduucday Wajiyadu Eebaha nool ee wax maamula. waxaana khasaaray ruuxii xambaara dulmi.

وَعَنَتِ الُّوجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ وَقَدْ خَابَ
مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا ﴿١١١﴾

112. ruuxii fala wanaag isagoo rumecyey kama Cabsado dulmi iyo nusqaamin midna.

وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا يَخَافُ
ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا ﴿١١٢﴾

Sidu u Eebe uga warramay Nabiga warkii Nabi Muuse iyo Fircoon iyo wixii dhexmaray yuu Eebe ugu qisoon Nabiga warkii kuwii hore, ciddii xaqa ka jeedsatana wuxuu xambaari qiyaamada dambi wuxuuna imaan isagoo dullaysan oon wax garanayn, waana maalinta buuruhu burburi oy dadku khushuuci. cid hadli iyo cid shafeecina ma jirto idanka Eebe la'aantii illeen Eebaa wax walba koobaye wajiyaduna u hogaansame, waxaana khasaari dulmiile mu'minkuse kama Cabaado Dulmi. saas darteed waa in wanaaga lagu dadaalo xumaantana laga fogaado. Dhaahaa (99-112).

113. saasaanu kugu soo dejinnay Qurraan Carabi ah uguna caddaynay ((celcelinay) dhexdiisa Gooddi inay dhawrsadaan darteed ama u timaado xusuus (waano).

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا وَصَرَّفْنَا فِيهِ
مِنَ الْوَعِيدِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ أَوْ يُحَدِّثُ لَهُمْ ذِكْرًا ﴿١١٣﴾

114. waxaa sarreeya Eebaha xaa-kimka xaqa ah, hana ku degdegin qu-raanka ka hor dhamayn waxyigiisa xaggaaga, waxaadna dhahdaa Eebow ii kordhi Cilmi.

فَعَلَى اللَّهِ الْمَلِكُ الْحَقُّ وَلَا تَعْجَلْ بِالْقُرْآنِ
مِن قَبْلِ أَنْ يُقْضَى إِلَيْكَ وَحْيُهُ وَقُل رَّبِّ

زِدْنِي عِلْمًا ﴿١١٤﴾

115. dhab ahaan yaan ula Ballan-tannay Aadan mar hore wuuna hal-maamay kama aanaan helin niyo Adag.

وَلَقَدْ عَاهَدْنَا إِلَى آدَمَ مِنْ قَبْلِ

فَنَسِيَ وَلَمْ نَجِدْ لَهُ عَزْمًا ﴿١١٥﴾

116. xusuuso markaan ku nidhi Ma-laa'igta u Sujuuda Adam wayna Sujuudeen Ibliis mooyee oo diiday.

وَإِذ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ

فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى ﴿١١٦﴾

117. waxaana nidhi Adamow kani (Ibliis) waa Colkaaga iyo colka Hawce-neydaada ee yusan idinka bixinin ja-nada ood dhibbooto.

فَقُلْنَا يَا آدَمُ إِنَّ هَذَا عَدُوٌّ لَكَ وَلِزَوْجِكَ

فَلَا تَخْرُجَنَّ كَمَا مِنَ الْجَنَّةِ فَتَشْقَى ﴿١١٧﴾

118. waxaa kuu sugnaaday inaadn ku gaajoon dhexdeeda kuna arradin.

إِنَّ لَكَ الْأَجْمَعُ فِيهَا وَلَا تَمَرَى ﴿١١٨﴾

119. waxaana kuugu sugnaaday inaadn ku oomin dhexdeeda kuna Qorro-xoobin.

وَأَنَّكَ لَا تَظْمَأُ فِيهَا وَلَا تَصْحَى ﴿١١٩﴾

120. waxaase waswaasiyey shaydaan wuxuuna yidhi Adamow ma ku tusi-yaa Geedda waaridda iyo xukun aan gaaboobayn.

فَوَسْوَسَ إِلَيْهِ الشَّيْطَانُ قَالَ يَا آدَمُ

هَلْ أَدُلُّكَ عَلَى شَجَرَةِ الْخُلْدِ وَمُلْكٍ لَابِيْنٍ ﴿١٢٠﴾

121. wayna cuneen xaggeeda waxaana u muuqday Cawraadoodii, waxayna noqdeen kuwa isku dhejiya korkooda caleenta jannada, wuu caasiyey Aadan Eebihiis wuuna leexday.

فَأَكَلَا مِنْهَا فَبَدَتْ لَهُمَا سَوْآتُهُمَا وَطَفِقَا

يَخْتَصِمَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ وُرْقِ الْجَنَّةِ

وَعَصَى آدَمُ رَبَّهُ فَغَوَى ﴿١٢١﴾

122. waxaase doortay Eebihiis wuuna ka Toobadaqbalay oo hanuuniyey.

ثُمَّ اجْتَبَاهُ رَبُّهُ وَقَبَّ عَلَيْهِ وَهَدَى ﴿١٢٢﴾

Quraanka Eebaa ku dejiyey Nabiga, wuxuuna ku celceliyey wax sheeg si loo wacdoomo, wuxuuna Eebe faray Nabiga inuusan ku degdegin akhriska quraanka intaan la dhammayn waxyigiisa, wuxuuna faray inuu Eebe warsado Cilmi kordhin. Nabiguna (naxariis iyo nabadgalyo Eebe korkiisa ha yeelee) wuxuu yidhi: Ilaahow igu anfac waxaad i bartay ina bar wax i anfici. iina kordhi cilmi mahadna Eebaa leh si kasta. (Tirmidi iyo Ibnu Maaajah). qisada Nabi Aadamse waxay ku faah faahsantahay Suuradda Al baqarah. waxaase jirta inuu Ibliis Col u yahay dadka had iyo jeer, cid kastana isku dayi inuu dhumiyo cid Eebe ka dhowra mooyee. Dhaahaa (113-122).

123. wuxuu yidhi (Eebe) ka hoobta Jannada dhammaantiin qaarkiin qaar colbuu u yahaye, hadduu xaggayga idiinka yimaaddo hanuun ruuxii raaca hanuunkeyga ma dhumo (adduunka) mana xumaado (aakhiro).

قَالَ أَهْطَا مِنْهَا جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ
فَأَمَّا يَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا لِيُبْدِيَ لَهُمْ مَا كَفَرُوا سَوَاءً
مَنْ أَسْبَغَ فِي هُدًى فَمَا يَسْبِغْ لَهُمْ لِيُذْخِرَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ
عَذَابًا مُّهِينًا ﴿١٢٣﴾

124. ruuxiisa ka jeedsada xuskeyga (Quraanka) waxaa u sugnaaday nolol cidhiidhi ah, waxaana soo kulminaynaa maalinta qiyaame isagoo arag La'.

وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا
وَنُحْشِرُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْمَى ﴿١٢٤﴾

125. wuxuuna dhihi Eebow maxaad ii soo kulmisay (keentay) anoo arag la' oona ahaa arke (adduunkii).

قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمَى وَقَدْ كُنْتُ بَصِيرًا ﴿١٢٥﴾

126. wuxuu yidhaa (Eebe) waa saas waxaa kuu timid aayadahanaga waad-na halmaantay saasaana maanta lagaaga tagi (sida halmaan).

قَالَ كَذَلِكَ أَنْتَ إِيَّاَنَا فَسَيِّئَهَا وَكَذَلِكَ
الْيَوْمَ تُنسى ﴿١٢٦﴾

127. saasaan ku abaal marinaa ciddii xadgudubta oon rumayn aayaadka Eebihis cadaabka aakhiraana daran oo hadhid badan.

وَكَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ أَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِتَابَتِ رَبِّيهِ
وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشدُّ وَأَبْقَى ﴿١٢٧﴾

128. miyuuna u caddayn Gaalada intaan halaagnay hortood quruumo iya-goo ku socda guryahooda, taasna calaamaa ugu sugan kuwa caqliga leh.

أَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ
فِي مَسْجِدِهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿١٢٨﴾

129. haddayna jirin kalimad u hor martay Eebahaa iyo muddo magacaaban wuxuu ahaan lahaa cadaabku mid ku soo deg dega.

وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَكَانَ لِزَامًا
وَأَجَلٌ مُّسَمًّى ﴿١٢٩﴾

130. ee ku samir waxay sheegi kuna tasbiixso adoo mahadda Eebahaa ku dheehan ka hor qorrax soo bax iyo ka hor dhicidda, saacadaha habeenkiina tasbiixso (Tuko) iyo darfaha maalinta inaad raalli noqoto.

فَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ
قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا وَمِنْ آنَاءِ اللَّيْلِ
فَسَبِّحْ وَأَطْرَافَ النَّهَارِ لَعَلَّكَ تَرْضَىٰ ﴿١٣٠﴾

Waa la soo sheegay qisada Nabi Adam iyo Ibiis iyo siduu dadka col ugu yahay, tan kale ciddii raacda quraanka ma dhumo mana khasaaro.

Ibnu Cabaas wuxuu yidhi: Wuxuu Eebe u Damiin qaaday ciddii quraanka akhrida oo ku camal fasha uusan dhumin adduunyada, kuna xumaaniin aakhiro Ciddise xaqa ka jeedsata waxay noolaan nolol xun, wuxuuna imaan qiyaamada isagoo indhola' maxaa yeelay adduunkii yuu xaqa ka jeedsaday, saasaana lagu abaal marin ciddii xadgudubta, waana in lagu waano qaato umadihii hore ee la halaagay, Eebana cidduu doono wuu halaagaa hadduusan waqti la sugaynin, waase in la adkeysto lana samro, cibaadada-na lagu dadaalo maalin iyo habeenba, illeen wixii nabiga la faray ummaddana waa la faraye si Eebe inoo nabadgaliyo maalinta qiyaame. Dhaahaa (123-130).

131. hawtaagin indhahaaga waxaan ugu raaxaynay nooc ka mid ah oo quruxda nolashaa adduun si aan ugu fidnayno, rizqiga Eebahaa yaase khayr-roon oo hadhid badan.

وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْتَهُمْ زِينَةً أَمْوَاجًا مِنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا لِيَفْتَنَهُمْ فِيهِ وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ ﴿١٣١﴾

132. far ehelkaaga salaadda kuna samir korkeeda ku warsanmayno rizqiye annagaa ku arzuqi cidhibta (fiicana)-waxaa iska leh dhawrsashada.

وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا لَا تَسْتَكْثِرُ رِزْقًا تَحْنُ نَزْقًا وَالْعِيقَةُ لِلْفُقَرَىٰ ﴿١٣٢﴾

133. waxay dheheen gaaladii muu noola yimaaddo aayad xagga Eebihiiis ka timid, miyuuna u imaanin Maraggii wixii ku sugnaa Kutubihii hore.

وَقَالُوا لَوْلَا يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ مِنْ رَبِّهِ ؕ أَوْلَمْ تَأْتِهِمْ بَيِّنَةٌ مَّا فِي الصُّحُفِ الْأُولَىٰ ﴿١٣٣﴾

134. haddaan ku halaagno Cadaab Rasuulka (iyo Quraanka) ka hor waxay dhihilaahaayeen Eebahannow maxaad noogu diri wayday rasuul oon raacno aayaadkaaga ka hor dullowganaga iyo khasaarahanaga.

وَلَوْ أَنَّا أَهْلَكْنَاهُمْ بِعَذَابٍ مِنْ قَبْلِهِ لَقَالُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ آيَاتِكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ نُنْزَلَ وَنُخْزَىٰ ﴿١٣٤﴾

135. waxaad dhahdaa (Nabiyow) dhammaan way sugi ee suga, waxaad ogaan doontaan cidda jidka toosan iyo cidda hanuunsane.

فَلِكُلِّ مَتْرَبٍ قَدْ بَصُورًا فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ أَصْحَابُ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنِ اهْتَدَىٰ ﴿١٣٥﴾

Eebe wuxuu faray Nabiga (Naxariis iyo nabadgalyo Eebe korkiisa ha yeelee) inuusan dayin waxa adduunyo ah ee loogu raaxeeyey kuwaas gaalada ah illeen waa wax yar oo tagi, ee uu salaadda faro kuna samro, Eebaana wax arzuqa, cidhib fiicana waxaa iska leh ciddii dhawrsata.

Rasuulkuna (Naxariis iyo Nabadgalyo Eebe korkiisa ha yeelee) wuxuu yidhi: Waxaan idiinku cabsi badnahay waxa Eebe idin siin oo quruxda adduunka ah waxayna dhaheen waa maxay quruxda adduunka Rasuul allow, wuxuu yidhi waa barakada dhulka. taasina u jeedadu ma aha inaan la shaqaysan, waa inayan aduunyada kaliya ku shuqlinin. aayadaha dambe waxay ka warrami inay gaaladu xaqa diidi isagoo Nabiga loogu caddeeyey kutubihii hore, haddii la halaago iyagoon Rasuul loo soo dirin waxay ku caban lahaayeen maxaa naloo halaagay anagoon rasuul naloo soo dirin. hase la sugo way kala caddaan cidda toosan iyo tan qaloocsan. waxaana sugnaatay in umadda Nabigu ugu badnaan maalinta qiyaame. waase in wanaagga lagu dadaalo si loo noqdo ummadda Nabiga. Dhaahaa (131-135).

Suurat Al-Anbiyaa' سُورَةُ الْأَنْبِيَاءِ

Magaca Eebe yaan ku Billaabaynaa ee Naxariis Guud iyo Mid Gaaraba Naxariista.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Waxaa u dhawaaday Dadka

أَقْرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ